Cofinanțat de Uniunea Europeană

PROGRAMUL REGIONAL VEST

ADRVEST

Anexa 3 la Instrucțiunea AM PR Vest nr. 21.P/11.12.2024

PROGRAMUL REGIONAL VEST 2021-2027

Ghidul privind preselecția fișelor de proiect

TURISM ȘI CALITATEA VIEȚII

AUTORITATE DE MANAGEMENT
Agenția pentru Dezvoltare Regională Vest

Dezvoltăm în Vest
www.vest.ro

Anexa 3 la Instrucțiunea AM PR Vest nr. 21.P/11.12.2024

GHID
privind preselecția fișelor de proiect
în cadrul IR 6.2.B Turism și calitatea vieții

Cuprins

1. Context 2
2. Aspecte procedurale 3
2.1 Data deschiderii și termenul limită 3
2.2 Transmiterea fișelor 4
2.3 Preselecția fișelor de proiect 4
2.4 Contestații 6
3. Categorii de intervenții finanțabile și condiții de finanțare 7
3.1 Lista stațiunilor turistice de interes național și local atestate 7
3.2 Solicitanții eligibili 8
3.3 Dreptul de a realiza investiția 8
3.4 Capacitate financiară 8
3.5 Infrastructuri turistice 8
3.6 Locație de implementare 9
3.7 Strategie 9
3.8 Alte finanțări 9
3.9 Documentație tehnico-economică 9
3.10 Principii orizontale 9
4. Principalele particularități și condiții de finanțare aplicabile în funcție de categoria de infrastructură vizată 10
4.1 Infrastructuri turistice de utilitate publică 10
4.1.1 Tipuri de infrastructuri și activități eligibile 10
4.1.2 Rata de cofinanțare 11
4.1.3 Valoarea minimă și maximă eligibilă 11
4.2 Infrastructuri de agrement multifuncționale 12
4.2.1 Tipuri de infrastructuri și activități eligibile 12
4.2.2 Rata de cofinanțare 13
4.2.3 Valoarea minimă și maximă nerambursabilă 13
4.2.4 Prevederi speciale, în contextul aplicării normelor privind ajutoarele de stat 13
4.3 Infrastructuri turistice finanțabile prin ajutor de stat regional 14
4.3.1 Tipuri de infrastructuri și activități eligibile 14
4.3.2 Rata de cofinanțare 14
4.3.3 Valoarea minimă și maximă nerambursabilă 15
4.3.4 Prevederi speciale, în contextul aplicării normelor privind ajutoarele de stat 15
5. Anexe la Ghid 16

1. Context

În cadrul **Programului Regional Vest 2021-2027 (PR Vest),** investițiile care vizează domeniul turismului sunt sprijinite în cadrul Obiectivului de Politică 4 O Europă mai socială, Prioritatea 6 O regiune mai educată și mai atractivă care urmărește creșterea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială, **Intervenția Regională 6.2.B Turism și calitatea vieții**.

Obiectivul Intervenției Regionale 6.2.B Turism și calitatea vieții din PR Vest îl constituie dezvoltarea durabilă și punerea în valoare a stațiunilor turistice, prin investiții în infrastructuri turistice specifice.

Ținând cont de:

- alocarea financiară limitată disponibilă pentru finanțarea investițiilor destinate dezvoltării infrastructurilor turistice;
- obiectivele privind finanțarea investițiilor în domeniul turismului, așa cum au fost stabilite în cadrul PR Vest;
- oportunitatea finanțării unor investiții atât în dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate publică cât și a infrastructurii turistice care cade sub incidența normelor specifice ajutoarelor de stat;
- obligativitatea aplicării normelor care reglementează ajutoarele de stat exceptate de la notificare în cazul infrastructurilor care cade sub incidența normelor specifice ajutoarelor de stat, indiferent de forma de constituire a solicitantului (UAT fiind considerate întreprinderi mari, în acest sens);
- obligația ca, în cadrul apelurilor de proiecte organizate pentru PR Vest, cererile de finanțare să fie depuse cu documentații tehnico-economice elaborate la faza PT;
- oportunitatea identificării proiectelor potențial finanțabile în cadrul PR Vest, care să justifice inițierea demersurilor privind elaborarea documentațiilor tehnico-economice la faza PT de către potențialii solicitanți ai acestor proiecte,

AM PR Vest va derula o procedură prin care va preselecta investițiile potențial finanțabile în cadrul apelului/apelurilor de proiecte aferente Intervenției Regionale 6.2.B Turism și calitatea vieții, pe baza unor **fișe de proiect** și a unui **set de criterii** care au în vedere atât potențialul investițiilor de a contribui la atingerea obiectivelor PR Vest, cât și capacitatea solicitanților de a iniția, implementa și exploata investițiile în condiții optime.

Preselecția se desfășoară în baza Metodologiei de preselecție a fișelor de proiect aferente Intervenției Regionale 6.2.B Turism și calitatea vieții, aprobată prin Decizia nr. 31/05.11.2024 a Comitetului de Monitorizare a PR Vest (procedură scrisă CM PR Vest din 22.10.2024) și reaprobată prin Decizia nr. 39/06.12.2024 a Comitetului de Monitorizare a PR Vest (procedură scrisă CM PR Vest din 21.11.2024).

În urma preselecției va rezulta o listă de fișe de proiecte finanțabile în cadrul intervenției regionale 6.2.B Turism și calitatea vieții.

În vederea lansării apelului/apelurilor de proiecte aferente intervenției regionale 6.2.B Turism și calitatea vieții și luând în considerare alocarea financiară disponibilă pentru fiecare județ (inclusiv posibilitatea supracontractării fondurilor în

conformitate cu prevederile legale în vigoare[1]), la ghidul solicitantului de finanțare se va anexa lista proiectelor finanțabile pentru fiecare din cele 4 județe.

Alocarea totală aferentă Intervenției Regionale este de **65.180.589 EUR** (din care 49.313.785 EUR din FEDR și 15.866.804 EUR de la Bugetul de stat). Alocările aferente fiecărui județ sunt după cum urmează:

Județ	Alocare EUR (FEDR + Buget de stat)	Alocare LEI[2] (FEDR + Buget de stat)
Arad	12.372.423	61.581.261
Caraș-Severin	27.405.209	136.403.947
Hunedoara	13.445.137	66.920.480
Timiș	11.957.820	59.517.657

Atenție!

Preselectarea unei fișe de proiect nu reprezintă, în niciun fel, o garanție a finanțării respectivei investiții prin PR Vest. Acordarea finanțării din PR Vest este posibilă doar în urma parcurgerii cu succes a tuturor etapelor de evaluare, selecție și contractare a unei cereri de finanțare depuse în cadrul unui apel de proiecte organizat în aplicația informatică MySMIS, în baza ghidului solicitantului de finanțare aferent intervenției regionale în cadrul căreia se depune proiectul.

Prezentul ghid de preselecție a fișelor de proiect conține principalele particularități și condiții de finanțare aplicabile intervenției IR 6.2.B Turism și calitatea vieții și nu reprezintă Ghidul solicitantului de finanțare aplicabil apelului/apelurilor organizat/e în cadrul IR 6.2.B Turism și calitatea vieții care se va lansa în cadrul sistemului informatic MySMIS2021/SMIS2021+.

2. Aspecte procedurale

2.1 Data deschiderii și termenul limită

Data deschiderii apelului de fișe de proiect este 16.12.2024, iar termenul limită de transmitere a fișelor este 31.01.2025.

Fișele de proiect transmise în afara termenului menționat mai sus nu vor fi incluse în procedura de preselecție.

Lipsa unui răspuns din partea UAT, respectiv netransmiterea vreunei fișe de proiect, constituie refuzul UAT de a participa în procedura de preselecție cu propuneri de proiecte.

[1] Supracontractarea fondurilor se va realiza cu respectarea prevederilor art. 15, alin. 1 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 133/2021 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021-2027 alocate României din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european Plus, Fondul pentru o tranziție justă și cu aprobarea Ministerului Finanțelor, conform Art. 5, alin. 2 al Hotărârii de Guvern nr. 829 din 27 iunie 2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 133/2021.

[2] La cursul de schimb InforEuro valabil pentru luna decembrie 2024 1 euro = 4,9773 ron

2.2 Transmiterea fișelor

Transmiterea fișelor (inclusiv a documentelor suport) se va face exclusiv la adresa de email preselectie.turism@adrvest.ro.

Se vor accepta doar Fișele de proiect transmise în formatul standard prevăzut în Anexa 1 la acest ghid. La anumite secțiuni din cadrul fișei de proiect, pot fi prezentate inclusiv documente suport care să susțină informațiile completate în fișă.

O fișă de proiect poate fi completată și transmisă de către o UAT, pentru o propunere de investiție, sau de mai multe UAT-uri (din categoria solicitanților eligibili, conform condițiilor de finanțare), în perspectiva constituirii unui parteneriat, pentru aceeași propunere de investiție. O fișă de proiect poate conține o singură investiție. O UAT/un parteneriat poate transmite mai multe fișe de proiect.

AM PR Vest va informa UAT participante la procedura de preselecție cu privire la rezultatul procedurii de preselecție a fișelor de proiect analizate și ordonate la nivel de județ.

Fișa de proiect va fi semnată de către reprezentantul legal al solicitantului de finanțare sau, în cazuri temeinic justificate, de către persoana împuternicită de acesta în condițiile legii, cu semnătură electronică extinsă, certificată în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

În cazul fișelor de proiect depuse în parteneriat, atât liderul de parteneriat, cât şi fiecare partener individual semnează fișa de proiect cu semnătură electronică extinsă de către reprezentantul legal al liderului, partenerului/împuternicitul acestuia, dacă este cazul.

În cazul transmiterii fișei de proiect sub semnătura unei persoane împuternicite, se va transmite inclusiv actul de împuternicire. Actul de împuternicire reprezintă orice document administrativ emis de reprezentantul legal pentru cazurile excepționale și pe perioada existenței acestora, cu respectarea prevederilor legale, ca de ex. Hotărâre de consiliu local/județean, Dispoziție a reprezentantului legal, Procură notarială etc., care are prevăzute explicit atribuțiile cu care a fost împuternicit și perioada pentru care este valabilă împuternicirea.

2.3 Preselecția fișelor de proiect

Preselecția fișelor de proiect se va realiza în baza Grilei de preselecție (Anexa 2 la acest ghid). În cadrul acestei etape, AM PR Vest poate transmite UAT cel mult două solicitări de clarificări sau informații suplimentare, având pentru fiecare solicitare un termen de 7 zile pentru transmiterea răspunsului. Solicitările de clarificări sau informații suplimentare pot viza orice aspect și/sau furnizarea de documente doveditoare pentru verificarea criteriilor de preselecție, inclusiv a criteriilor de prioritizare. Netransmiterea clarificărilor solicitate, refuzul furnizării de informații, transmiterea de documente incomplete pot conduce la excluderea fișei de proiect din procedura de preselecție.

Analizarea fișelor de proiecte în baza Grilei de preselecție presupune

a) Verificarea compatibilității propunerilor de proiecte cu condițiile de acordare a finanțării, în ceea ce privește
   - Încadrarea UAT în categoria solicitanților eligibili;
   - Încadrarea investiției în categoriile de intervenții/ investiții finanțabile;

- Deținerea dreptului de proprietate publică sau privată sau a dreptului de administrare asupra imobilului (teren și clădiri) ce face obiectul investiției propuse;
- Respectarea efectului stimulativ (investiția nu a fost deja demarată), în cazul investițiilor supuse normelor privind ajutoarele de stat;
- Cuprinderea investiției propuse într-o strategie de turism, strategie locală sau județeană care identifică și fundamentează turismul ca un sector cheie în dezvoltarea socioeconomică a stațiunii turistice/a județului;

b) Verificarea potențialului stațiunii turistice și al investiției, în ceea ce privește:

- Conectivitatea pe căi rutiere sau feroviare;
- Numărul de obiective turistice aflate pe teritoriul stațiunii și în vecinătate - minimum 2;
- Utilizarea infrastructurii turistice pe o perioadă de minimum 10 luni pe an;
- Ponderea investițiilor realizate de UAT în dezvoltarea infrastructurii publice, în ultimii 5 ani, în bugetul local, de minimum 10%.

În vederea lansării apelului/apelurilor de proiecte PRV/6.2.B/ și luând în considerare alocarea financiară disponibilă pentru fiecare județ (inclusiv posibilitatea supracontractării fondurilor), la ghidul solicitantului de finanțare se va anexa Lista proiectelor finanțabile, respectiv lista proiectelor care, ordonate în funcție de criteriile de prioritizare, se încadrează în alocarea județului. În funcție de acuratețea estimărilor bugetare transmise în cadrul fișelor de proiect (finanțarea necesară, ce se dorește a fi solicitată prin PR Vest), va fi posibilă identificarea acelor propuneri de investiții care se încadrează în alocarea financiară aferentă fiecărui județ. AM PR Vest va solicita aprobarea supracontractării proiectelor care se încadrează integral sau parțial în supracontractare de 100% a alocării aferente fiecărui județ. Sub rezerva aprobării acestei supracontractări de către Autoritatea de Certificare și Plată, inclusiv aceste proiecte vor fi incluse în lista proiectelor finanțabile. Celelalte proiecte care îndeplinesc criteriile de preselecție vor fi incluse într-o listă de rezervă, în ordinea prioritizării efectuate la nivelul fiecărui județ și pot fi finanțate doar în cazul în care un proiect de pe lista de proiecte finanțabile este respins în procesul de evaluare, selecție sau contractare și/sau în cazul în care AM PR Vest obține suplimentarea fondurilor prin realocări sau supracontractare.

Atenție!

Este important ca valoarea finanțării nerambursabile solicitate să fie estimată cât mai precis, la nivelul fișei de proiect, având în vedere că, în eventualitatea depunerii unei cereri de finanțare în cadrul unui apel de proiecte, valoarea finanțării solicitate este recomandat să nu depășească cu mai mult de 15% valoarea înscrisă în fișa de proiect. În cazul depășirii acestui procent, AM PR Vest va putea încadra valorile care depășesc estimarea din fișa de proiect în categoria cheltuielilor neeligibile, în cazul în care suplimentarea nu poate fi acoperită din alocarea programului.

Criteriile de prioritizare sunt:

1. Gradul de maturitate a documentației tehnico-economice la momentul transmiterii fișei de proiect:

- PT elaborat și AC în curs de obținere/obținută – 15 puncte
- SF/DALI elaborate și PT în curs de elaborare – 10 puncte
- achiziție demarată pentru proiectare SF/DALI – 5 puncte
- idee de proiect – 0 puncte

2. Categoria de interes național/ local a stațiunii turistice:
   - Interes național – 5 puncte
   - Interes local – 0 puncte

Proiectele sunt ordonate în funcție de punctajul obținut la criteriul de prioritizare nr. 1 - Gradul de maturitate a documentației tehnico-economice. Proiectele care obțin același punctaj la criteriul de prioritizare nr. 1 sunt ordonate/departajate în funcție de punctajul obținut la criteriul de departajare nr. 2 - Categoria de interes național/ local a stațiunii turistice.

Detaliile privind verificarea tuturor criteriilor de preselecție se regăsesc în Anexa 2 Grila de preselecție, la acest ghid.

2.4 Contestații

Orice solicitant care a depus o fișă de proiect și care se consideră nedreptățit de rezultatul preselecției poate formula o singură contestație.

Contestația se poate depune în termen de maximum 30 zile calendaristice de la data comunicării rezultatului. Termenul de 30 zile calendaristice se calculează fără a lua în calcul ziua transmiterii adresei de notificare a rezultatului preselecției fișelor de proiect și ziua împlinirii termenului.

Contestația va fi transmisă la AM PR Vest la adresa de e-mail preselectie.turism@adrvest.ro sau prin depunere la Registratura de la sediul ADR Vest, la următoarea adresă de corespondență: Mun. Timișoara, B-dul Republicii, nr. 21, cod poștal 300158 (cu intrare din Splaiul Nicolae Titulescu, nr. 8), fie personal, fie prin poștă/curier.

Contestația va cuprinde cel puțin următoarele informații obligatorii:

a) datele de identificare ale solicitantului: denumirea, sediul, datele de contact;

b) datele de identificare ale fișei de proiect: titlul, stațiunea turistică și data depunerii fișei de proiect;

c) datele de identificare ale reprezentantului legal al solicitantului/liderului de parteneriat;

d) obiectul contestației;

e) criteriul/criteriile contestat/e;

f) motivele de fapt şi de drept pe care se întemeiază contestația, detaliate pentru fiecare criteriu contestat;

g) mijloace de probă - dovezile pe care se întemeiază;

h) data şi semnătura reprezentantului legal al solicitantului/liderului de parteneriat, după caz, sau a împuternicitului acestuia,

i) dovada împuternicirii exprese - în cazul depunerii și semnării contestației prin împuternicit.

Nu se acceptă contestații semnate de alte persoane decât reprezentantul legal și/sau persoana împuternicită expres de către acesta. Contestațiile asumate de către o altă persoană decât cele precizate mai sus vor fi respinse, ca fiind introduse de o persoană fără calitate, fără a mai fi analizate pe fond.

Totodată, contestațiile transmise prin poștă electronică/poștă/curier ulterior termenului limită de depunere de 30 zile calendaristice de la data comunicării rezultatului procesului de preselecție sunt respinse ca tardive, fără a mai fi analizate pe fond.

În cazul în care în cuprinsul contestației nu se regăsesc informații privind obiectul contestației, motivele de fapt şi de drept și dovezile pe care se întemeiază, contestația va fi respinsă ca neîntemeiată.

În cadrul contestației, contestatarul nu poate să depună documente noi, care nu au făcut obiectul procesului de preselecție a fișelor de proiect, în susținerea cauzei și nu poate să modifice conținutul fișei de proiect care a făcut obiectul procesului de preselecție.

În termen de maximum 3 zile lucrătoare de la primirea notificării asupra rezultatului procedurii de preselecție a fișelor de proiect în cadrul IR 6.2.B Turism și calitatea vieții, solicitantul va comunica intenția de a contesta/nu contesta rezultatul, prin transmiterea, la adresa de email preselectie.turism@adrvest.ro, a unei declarații semnate electronic de către reprezentantul legal al solicitantului, utilizând formatul din Anexa 8 Declarație contestare/necontestare la Instrucțiunea **AM PR Vest nr. 21.P/11.12.2024.**

Lista proiectelor finanțabile se va definitiva doar după finalizarea procesului de soluționare a tuturor contestațiilor depuse, cu luarea în considerare în mod corespunzător a deciziilor de soluționare.

3. Categorii de intervenții finanțabile și condiții de finanțare

Intervențiile (investițiile) finanțabile în cadrul IR 6.2.B Turism și calitatea vieții vizează modernizarea și dezvoltarea infrastructurii turistice specifice și vor fi sprijinite doar în stațiunile turistice atestate din mediul urban și mediul rural.

3.1 Lista stațiunilor turistice de interes național și local atestate

Lista stațiunilor turistice de interes național și local atestate, din regiunea Vest conform HG nr. 852/2008 în vigoare la data demarării procedurii de preselecție a fișelor de proiecte este prezentată în Anexa 1 la Instrucțiunea AM PR Vest Nr. 21.P/11.12.2024 privind procedura de preselecție a fișelor de proiecte în cadrul IR 6.2.B Turism și calitatea vieții. Procedura de preselecție a fișelor de proiect și apelul/apelurile de proiecte ce vor fi organizate în cadrul IR 6.2.B Turism și calitatea vieții sunt destinate exclusiv stațiunilor turistice conform HG nr. 852/2008 în vigoare la data demarării procedurii de preselecție a fișelor de proiecte, având ca și solicitanți eligibili unitățile administrativ teritoriale pe teritoriul cărora sunt situate aceste stațiuni turistice atestate.

Atenție!

a) Modificările și completările ulterioare ale HG nr. 852/2008, spre ex. prin adăugarea altor stațiuni turistice, **nu vor conduce la modificarea listei din Anexa 3** la prezentul ghid, indiferent de momentul la care intră în vigoare astfel de modificări și completări.

b) Întrucât finanțarea disponibilă prin PR Vest este destinată stațiunilor turistice atestate (acest aspect reprezentând un criteriu de eligibilitate a solicitantului), pierderea calității de stațiune turistică atestată, oricând pe perioada procedurii de preselecție a fișelor de proiect, sau a procesului de evaluare, selecție și contractare a cererii de finanțare, sau pe perioada de valabilitate a contractului de finanțare, conduce, după caz, la: excluderea fișei de proiect din procedura de preselecție, excluderea proiectului din Lista proiectelor finanțabile (anexată la ghidul solicitantului de finanțare), excluderea din procesul de evaluare, selecție, contractare, sau rezilierea contractului de finanțare și recuperarea finanțării acordare.

3.2 Solicitanții eligibili

Solicitanții eligibili în cadrul IR 6.2.B Turism și calitatea vieții pot fi Unitățile Administrativ-Teritoriale din cadrul Regiunii Vest, pe raza cărora sunt situate stațiunile turistice atestate, conform HG nr. 852/2008 pentru aprobarea normelor şi criteriilor de atestare a staţiunilor turistice, cu modificările și completările ulterioare, ca solicitant unic sau în parteneriat, inclusiv cu UAT Județ.

3.3 Dreptul de a realiza investiția

Solicitantul trebuie să dețină asupra imobilului (teren cu sau fără clădiri), ce face obiectul investiției propuse, încă de la depunerea cererii de finanțare, dreptul de proprietate publică sau privată și/sau dreptul de administrare, pe o perioadă care să acopere inclusiv perioada de durabilitate a contractului de finanțare, respectiv 5 ani de la efectuarea ultimei activități în cadrul contractului de finanțare. În plus, imobilul trebuie să fie liber de orice de sarcini sau interdicții, să nu facă obiectul unor garanții, cesionări și să nu facă obiectul unor litigii sau al revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun.

3.4 Capacitate financiară

Solicitantul trebuie să dețină capacitatea financiară de a asigura contribuția proprie la valoarea eligibilă și finanțarea cheltuielilor neeligibile ale proiectului. Totodată, nu trebuie să aibă obligații de plată nete neachitate sau neeșalonate către bugetul de stat/local la momentul semnării contractului de finanțare.

3.5 Infrastructuri turistice

Proiectele de **investiții eligibile** pot viza una din următoarele 3 categorii de infrastructuri turistice:

- **infrastructuri turistice de utilitate publică** (pentru care nu se aplică normele privind ajutoarele de stat)
- **infrastructuri de agrement multifuncționale**, pentru care se aplică normele privind ajutoarele de stat pentru infrastructuri de agrement multifuncționale – conform articolului 55 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat.
- **infrastructuri turistice**, pentru care se aplică normele privind ajutoarele de stat regionale pentru investiții, conform articolului 14 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat).

3.6 Locație de implementare

Locația de implementare a proiectelor trebuie să fie situată pe teritoriul stațiunii turistice atestate.

3.7 Strategie

Investiția propusă trebuie să fie cuprinsă într-o **strategie locală sau județeană**, care să identifice și să fundamenteze turismul ca un sector cheie în dezvoltarea socioeconomică a stațiunii turistice.

3.8 Alte finanțări

Proiectul nu trebuie să facă obiectul unei alte finanțări din fonduri publice naționale sau europene și nu a mai beneficiat de finanțare din alte programe naționale sau europene, pentru același tip de activități executate asupra aceleiași infrastructuri/aceluiași segment de infrastructură pe o perioadă de 5 ani înainte de depunerea cererii de finanțare.

3.9 Documentație tehnico-economică

Documentația tehnico-economică aferentă investiției, la depunerea cererii de finanțare în cadrul apelului de proiecte dedicat **Intervenției Regionale 6.2B Turism și calitatea vieții**, lansat în sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+, va trebui să fie la faza **Proiect tehnic cu Autorizația de Construire obținută**.

3.10 Principii orizontale

Pe tot parcursul procesului de preselecție, iar ulterior, pe întreg procesul de evaluare, selecție și contractare, pe perioada de implementare, perioada de raportare și verificare finală a proiectului, precum și pe perioada de durabilitate a proiectului AM PR Vest va aplica, va verifica și se va asigura de respectarea principiilor legate de egalitatea de șanse, nediscriminare și accesibilitatea persoanelor cu dizabilități conform legislației naționale și europene în vigoare, în conformitate cu prevederile Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, respectarea principiului dezvoltării durabile și de politica Uniunii în domeniul mediului în conformitate cu articolul 11 și cu articolul 191 alineatul (1) din TFUE, precum și respectarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ" în concordanță cu Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului european și al Consiliului.

Solicitanții vor include cerințele de accesibilitate în proiectarea și construcția mediului fizic de la începutul procesului de proiectare, respectiv arhitecții, inginerii constructori și toți cei implicați profesional în proiectarea și construcția mediului fizic vor respecta cerințele cu privire la politica în domeniul promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități și la măsurile de realizare a accesibilității sau de adaptare rezonabilă.

Solicitantul de finanțare se va asigura că rezultatele proiectelor vor permite persoanelor cu dizabilități accesul la mediul fizic, la infrastructura creată, la produsele informaționale și comunicative, la serviciile și programele pe care entitatea le pune la dispoziția membrilor săi, în condiții de egalitate și nediscriminare, în conformitate cu prevederile art. 9 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și cu prevederile naționale în vigoare.

Solicitanții și beneficiarii de sprijin nerambursabil au obligația de a se asigura că proiectele pentru care solicită sau care obțin finanțare respectă cerințele și prevăd măsuri privind:

a) protecția mediului pentru promovarea dezvoltării durabile, care se referă la utilizarea surselor de energie curată, economie circulară, inclusiv prevenirea si reciclarea deșeurilor, prevenirea și controlul poluării asupra aerului, apei, solului, protecția resurselor de apă, protecția și conservarea biodiversității în conformitate cu articolul 11 și cu articolul 191 alineatul (1) din TFUE;

b) atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor, în conformitate cu principiul imunizării la schimbările climatice;

c) respectarea principiului DNSH - „A nu prejudicia în mod semnificativ", conform legislației aplicabile din Regulamentul (UE) 2020/852.

Obiectivele de investiție vizate de proiect (infrastructura de turism) trebuie să fie funcționale, respectiv să poată fi **utilizate pe o perioadă de minimum 10 luni pe an**. Acest aspect reprezintă un criteriu de preselecție, conform Anexei 2 Grila de preselecție, la acest ghid.

Atenție!

Pentru toate proiectele finanțate, va fi obligatorie integrarea, pe toată perioada de durabilitate a investiției, a unor măsuri care au ca scop asigurarea **sustenabilității și promovarea incluziunii sociale și a inovării sociale**, indiferent de activitățile eligibile cuprinse în cererea de finanțare. Exemple de astfel de măsuri: acces gratuit pentru copii și tineri din grupuri vulnerabile în cadrul infrastructurilor de agrement multifuncționale, organizarea unor evenimente/ activități dedicate copiilor, inclusiv în baza unor parteneriate/protocoale încheiate cu școli, centre sociale etc.

4. Principalele particularități și condiții de finanțare aplicabile în funcție de categoria de infrastructură vizată

4.1 Infrastructuri turistice de utilitate publică

Pentru investițiile care vizează acest tip de infrastructuri, nu se aplică normele privind ajutoarele de stat.

4.1.1 Tipuri de infrastructuri și activități eligibile

a) amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică;

b) dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de utilitate publică de tipul parcurilor, grădinilor publice, aleilor pietonale, inclusiv prin amenajări care să permită organizarea de activități și evenimente culturale, artistice și recreative; este obligatorie proiectarea infrastructurii astfel încât să poată găzdui activități, evenimente culturale, artistice și recreative;

c) amenajarea și dezvoltarea unor trasee pentru practicarea activităților recreative și sportive, a unor trasee turistice tematice, inclusiv a unor trasee și facilități pentru practicarea turismului de aventură (spre ex. drumeții, alpinism, rafting, caiac, canoe, ciclism montan);

d) construirea, modernizarea, amenajarea refugiilor montane, a posturilor salvamont;

e) dezvoltarea și modernizarea infrastructurii cu funcțiune turistică (destinate activităților culturale, artistice și recreative), de utilitate publică;

f) construirea/modernizarea/refacerea căilor de acces sau străzilor de categoria a III-a și IV-a, inclusiv a utilităților din corpul acestora, aferente

obiectivului turistic finanțat, cu condiția ca valorificarea obiectivului turistic să fie afectată de infrastructura de acces deficitară, iar cheltuielile eligibile să nu depășească 25% din valoarea eligibilă a proiectului.

g) măsuri de accesibilitate destinate tuturor utilizatorilor, inclusiv persoanelor cu nevoi speciale și cu mobilitate redusă, pentru nevăzători sau hipoacuzici – activitate obligatorie;

h) investiții pentru asigurarea securității în cadrul infrastructurii turistice ce face obiectul proiectului: iluminat public, supraveghere video, facilități wi-fi și acces la soluții digitale;

Nu este eligibil iluminatul stradal-rutier, care deservește partea carosabilă a străzilor.

Nu sunt eligibile investiții aferente clădirilor de dispecerat/centrelor de comandă aferente sistemelor de iluminat, supraveghere video etc.

Rețelele de iluminat public și supraveghere video realizate prin proiect vor fi conectate la rețelele existente ale municipiului/orașului.

i) reabilitarea fondului vegetal prin înlocuirea și completarea arborilor și plantelor degradate, bolnave, dispărute;

j) reabilitarea componentelor peisagistice, vegetale și arhitecturale din spațiile verzi propuse prin proiect;

k) digitizarea obiectivelor turistice finanțate.

Obiectivele de investiție vizate de proiect (infrastructura de turism), în întregime sau parțial, prin modul sau scopul în care sunt proiectate, implementate sau exploatate, nu deservesc, nu sunt utilizate de sau destinate unei anumite întreprinderi sau unor anumite întreprinderi.

4.1.2 Rata de cofinanțare

Contribuția programului (FEDR + BS) este de **maximum 98%** din valoarea totală eligibilă a investiției.

Contribuția beneficiarului la valoarea eligibilă a investiției este de **minimum 2%.**

Cheltuielile neeligibile vor fi suportate de solicitant în proporție de 100%.

4.1.3 Valoarea minimă și maximă eligibilă

Valoarea eligibilă minimă și maximă a finanțării ce va putea fi solicitată printr-o cerere de finanțare trebuie să se încadreze **între 500.000 și 5.000.000 EUR**.

Atenție!

Este important ca valoarea finanțării nerambursabile solicitate să fie estimată cât mai precis, la nivelul fișei de proiect, având în vedere că, în eventualitatea depunerii unei cereri de finanțare în cadrul unui apel de proiecte, valoarea finanțării solicitate este recomandat să nu depășească cu mai mult de 15% valoarea înscrisă în fișa de proiect. În cazul depășirii acestui procent, AM PR Vest va putea încadra valorile care depășesc estimarea din fișa de proiect în categoria cheltuielilor neeligibile, în cazul în care suplimentarea nu poate fi acoperită din alocarea programului.

4.2 Infrastructuri de agrement multifuncționale

Pentru investițiile care vizează acest tip de infrastructuri, se aplică normele privind ajutoarele de stat pentru infrastructuri de agrement multifuncționale, respectiv prevederile Articolului 55 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat.

4.2.1 Tipuri de infrastructuri și activități eligibile

În cadrul acestei categorii de investiții este eligibilă construcția, extinderea, modernizarea unor **infrastructuri de agrement multifuncționale,** inclusiv dotarea acestora cu active corporale și necorporale

Potrivit Articolului 55 alin (3) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, infrastructurile de agrement multifuncționale constau în instalații de agrement cu caracter multifuncțional, care oferă, în special, servicii culturale și de agrement, cu excepția parcurilor de distracții și a instalațiilor hoteliere. Infrastructurile de tip ”aqua park” sunt asimilate parcurilor de distracții, fiind astfel excluse de la finanțare prin ajutor de stat pentru infrastructuri de agrement multifuncționale.

Atenție!

Parcurile de distracții pot fi finanțate, în cadrul IR 6.2.B Turism și calitatea vieții, doar prin ajutor de stat regional – vezi secțiunea 4.3 de mai jos.

Infrastructurile de agrement multifuncționale vor trebui să ofere cel puțin două funcțiuni distincte: cel puțin una cu caracter cultural și cel puțin una de agrement. De asemenea, infrastructurile de agrement multifuncționale pot include și facilități sportive, recreaționale, educaționale, de sănătate etc.

Printre tipurile de facilități/ servicii oferite pot fi incluse cu titlu de exemplu: baze/facilități sportive și de tratament, spa-uri, infrastructuri și facilități pentru exploatarea resurselor naturale cu potențial terapeutic, porturi turistice, infrastructuri specifice practicării sporturilor de iarnă/vară, spații pentru activități culturale. Lista de exemple nu ar trebui interpretată ca o enumerare limitativă în vreun fel.

Este obligatorie îndeplinirea condiției privind **multifuncționalitatea,** respectiv este obligatoriu ca o infrastructura multifuncțională **să includă cel puțin componenta de agrement și componenta culturală.** Caracterul „multifuncțional” al unei infrastructuri trebuie interpretat ca reprezentând mai mult decât o unică modalitate de recreere. În acest sens, modalitățile secundare, eventual terțiare ș.a.m.d., vor reprezenta mai mult decât o activitate marginală în cadrul activității infrastructurii și vor avea un scop clar al infrastructurii de agrement. Acest lucru poate fi dovedit, de exemplu, dacă o parte a facilităților deservește în mod clar o altă activitate decât cea principală.

Caracterul ”cultural” și ”de agrement” poate fi interpretat în sens larg. Investiția poate să prevadă facilități care să permită organizarea de diverse activități și/sau evenimente culturale, sociale și/sau educaționale, expoziții, cursuri, târguri pentru artizanat și meșteșuguri, de artă culinară șamd.

În cazul în care condiția privind multifuncționalitatea nu este îndeplinită, investiția poate fi finanțată doar prin ajutor de stat regional, în baza Art 14 din Regulamentul 651/2014 și cu respectarea tuturor condițiilor aplicabile acestui tip de ajutor (vezi secțiunea 4.3 de mai jos).

4.2.2 Rata de cofinanțare

Valoarea maximă a ajutorului de stat (contribuția programului) reprezintă **diferența dintre costurile eligibile și profitul din exploatare aferent investiției, estimat pe întreaga durată de viață a investiției** finanțate prin ajutor de stat.

Potrivit Art 2 alin (39) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, **profitul din exploatare** înseamnă diferența dintre veniturile actualizate și valoarea actualizată a costurilor de exploatare pe durata de viață economică a investiției, în cazul în care această diferență este pozitivă. Costurile de exploatare includ costuri precum costurile cu personalul, materialele, serviciile contractate, comunicațiile, energia, întreținerea, chiria, administrarea, dar exclud costurile de amortizare și costurile de finanțare în cazul în care acestea au fost acoperite de ajutoare pentru investiții. Actualizarea veniturilor și a costurilor de exploatare cu ajutorul unei rate de actualizare corespunzătoare permite realizarea unui profit rezonabil.

Costurile eligibile sunt costurile de investiție în active corporale și necorporale, strict legate de și necesare investiției propuse.

Estimarea profitului din exploatare aferent investiției va lua în calcul inclusiv previzionarea evoluției factorilor care pot influența veniturile (spre ex. prețul/ tariful, cererea pentru serviciile oferite), pe întreaga durată de viață a investiției, respectiv minimum 25 de ani.

Contribuția beneficiarului la valoarea eligibilă a proiectului reprezintă diferența dintre valoarea eligibilă a proiectului (suma costurilor eligibile ale investiției) și valoarea ajutorului de stat.

Contribuția proprie a beneficiarului la valoarea eligibilă a proiectului trebuie să fie într-o formă liberă de sprijin public.

Cheltuielile neeligibile vor fi suportate de beneficiar în proporție de 100%.

4.2.3 Valoarea minimă și maximă nerambursabilă

Valoarea minimă și maximă a finanțării nerambursabile acordată prin ajutor de stat, ce va putea fi solicitată printr-o cerere de finanțare, trebuie să se încadreze între: **500.000 și 11.500.000 EUR.**

> **Atenție!**
>
> Este important ca valoarea finanțării nerambursabile solicitate să fie estimată cât mai precis, la nivelul fișei de proiect, având în vedere că, în eventualitatea depunerii unei cereri de finanțare în cadrul unui apel de proiecte, valoarea finanțării solicitate este recomandat să nu depășească cu mai mult de 15% valoarea înscrisă în fișa de proiect. În cazul depășirii acestui procent, AM PR Vest va putea încadra valorile care depășesc estimarea din fișa de proiect în categoria cheltuielilor neeligibile, în cazul în care suplimentarea nu poate fi acoperită din alocarea programului.

4.2.4 Prevederi speciale, în contextul aplicării normelor privind ajutoarele de stat

Solicitantul nu trebuie să facă obiectul unui ordin de recuperare în urma unei decizii anterioare a Comisiei Europene sau a unui furnizor de ajutor privind declararea unui ajutor de stat ca fiind ilegal și incompatibil cu piața comună, sau, în cazul în care solicitantul a făcut obiectul unei astfel de decizii, aceasta trebuie să fi fost deja executată și ajutorul integral recuperat, inclusiv dobânda de recuperare aferentă

Solicitantul nu trebuie să se încadreze în categoria întreprinderilor aflate în dificultate, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat. În acest sens, unitățile administrativ teritoriale sunt considerate întreprinderi mari și li se aplică prevederile corespunzătoare categoriei "întreprinderilor mari".

Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat se aplică doar ajutoarelor care au un efect stimulativ. Astfel, solicitantul trebuie să depună o cerere de finanțare înainte de demararea lucrărilor la proiectul/ investiția propusă. Demararea lucrărilor înseamnă fie demararea lucrărilor de construcții în cadrul investiției, fie primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau oricare alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, în funcție de care are loc primul. Cumpărarea de terenuri și lucrările pregătitoare, cum ar fi obținerea avizelor, autorizațiilor și realizarea studiilor de fezabilitate, nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor. Achiziția unui teren pe care există construcții/structuri construite poate fi asimilată cumpărării de terenuri, caz în care această acțiune nu este considerată „demarare a lucrărilor". Însă, toate lucrările care constau în restructurarea și adaptarea clădirilor și terenurilor în vederea realizării proiectului de investiție finanțat prin ajutor de stat vor fi considerate ca reprezentând „demararea lucrărilor", în sensul definiției de mai sus

Orice concesiune sau alt tip de contract prin care un terț este însărcinat cu exploatarea infrastructurii va fi atribuită în mod deschis, transparent și nediscriminatoriu, ținându-se seama în mod corespunzător de normele aplicabile în materie de achiziții publice.

4.3 Infrastructuri turistice finanțabile prin ajutor de stat regional

Pentru investițiile care vizează acest tip de infrastructuri, se aplică normele privind **ajutoarele de stat regionale pentru investiții**, respectiv prevederile Articolului 14 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat.

4.3.1 Tipuri de infrastructuri și activități eligibile

Crearea sau extinderea unor infrastructuri turistice specifice, inclusiv dotarea acestora cu active corporale și necorporale.

În această categorie sunt cuprinse infrastructuri specifice activității turistice de tipul parcurilor de distracții (e.g. aqua parcuri, parcuri tematice), respectiv infrastructuri turistice care nu se încadrează în categoria de infrastructuri de agrement multifuncționale, conform Art 55 din Regulament (UE) nr. 651/2014.

Investiția propusă trebuie să reprezinte o "**investiție inițială**", în sensul normelor ce reglementează ajutorul de stat regional (art. 2, alin. (49) din Regulamentul (UE) nr. 651/2014), respectiv legată de înființarea unei noi unități sau de extinderea unei unități existente. În contextul acestor proiecte, "unitatea" reprezintă infrastructura turistică specifică.

4.3.2 Rata de cofinanțare

Contribuția programului (valoarea maximă a ajutorului de stat), exprimată ca procent din valoarea costurilor eligibile, nu poate depăși

- 30% în cazul investițiilor realizate în județele Arad sau Timișoara,

- 40% în cazul investițiilor realizate în județul Caraș-Severin,
- 50% în cazul investițiilor realizate în județul Hunedoara.

Limitele procentuale de mai sus reprezintă intensitățile maxime ale ajutorului regional, stabilite prin HG nr. 311/2022 privind intensitatea maximă a ajutorului de stat regional în perioada 2022-2027 pentru investiţii iniţiale, cu modificările și completările ulterioare.

Costurile eligibile reprezintă costurile cu active corporale și necorporale, strict legate de și necesare investiției inițiale propuse.

Contribuția proprie a beneficiarului la valoarea eligibilă a proiectului trebuie să fie într-o formă liberă de sprijin public.

Cheltuielile neeligibile vor fi suportate de beneficiar în proporție de 100%.

4.3.3 Valoarea minimă și maximă nerambursabilă

Valoarea minimă și maximă a finanțării nerambursabile **acordată prin ajutor de stat, ce va putea fi solicitată printr-o cerere de finanțare, trebuie să se încadreze între:** 500.000 și 11.500.000 EUR.

Atenție! Este important ca valoarea finanțării nerambursabile solicitate să fie estimată cât mai precis, la nivelul fișei de proiect, având în vedere că, în eventualitatea depunerii unei cereri de finanțare în cadrul unui apel de proiecte, valoarea finanțării solicitate este recomandat să nu depășească cu mai mult de 15% valoarea înscrisă în fișa de proiect. În cazul depășirii acestui procent, AM PR Vest va putea încadra valorile care depășesc estimarea din fișa de proiect în categoria cheltuielilor neeligibile, în cazul în care suplimentarea nu poate fi acoperită din alocarea programului.

4.3.4 Prevederi speciale, în contextul aplicării normelor privind ajutoarele de stat

Solicitantul nu trebuie să facă obiectul unui ordin de recuperare în urma unei decizii anterioare a Comisiei Europene sau a unui furnizor de ajutor privind declararea unui ajutor de stat ca fiind ilegal și incompatibil cu piața comună, sau, în cazul în care solicitantul a făcut obiectul unei astfel de decizii, aceasta trebuie să fi fost deja executată și ajutorul integral recuperat, inclusiv dobânda de recuperare aferentă

Solicitantul nu trebuie să se încadreze în categoria întreprinderilor aflate în dificultate, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat. În acest sens, unitățile administrativ teritoriale sunt considerate întreprinderi mari și li se aplică prevederile corespunzătoare categoriei ”întreprinderilor mari”.

Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat se aplică doar ajutoarelor care au un efect stimulativ. Astfel, solicitantul trebuie să depună o cerere de finanțare înainte de demararea lucrărilor la proiectul/ investiția propusă. Demararea lucrărilor înseamnă fie demararea lucrărilor de construcții în cadrul investiției, fie primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau oricare alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, în funcție de care are loc primul. Cumpărarea de terenuri și lucrările pregătitoare, cum ar fi obținerea avizelor, autorizațiilor și realizarea studiilor de

fezabilitate, nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor. Achiziția unui teren pe care există construcții/structuri construite poate fi asimilată cumpărării de terenuri, caz în care această acțiune nu este considerată „demarare a lucrărilor". Însă, toate lucrările care constau în restructurarea și adaptarea clădirilor și terenurilor în vederea realizării proiectului de investiție finanțat prin ajutor de stat vor fi considerate ca reprezentând „demararea lucrărilor", în sensul definiției de mai sus

Orice concesiune sau alt tip de contract prin care un terț este însărcinat cu exploatarea infrastructurii va fi atribuită în mod deschis, transparent și nediscriminatoriu, ținându-se seama în mod corespunzător de normele aplicabile în materie de achiziții publice.

5. Anexe la Ghid

Anexa 1 - Fișa de proiect (model standard)

Anexa 2 - Grila de preselecție